

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH (ATALANISTA)

Any 3.— Núm. 109.— Diumenge 7 de Setembre de 1902.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància los pleits y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forosa presti servir tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Lo de l'Arquebisbat

Nostres confreres locals d'aquests dies vénen parlant de què'l Gobern, per raho d'estalviar, té'l projecte de tréurens l'Arquebisbat, per portarlo a Barcelona, y de rabaixar la categoria de nostra Sèu a sufragánea.

Què'l projecte és un disbarat gròs y una bofetada a Tarragona, és tan evident, que no necessitem demostrarlo. Perque, ahoni serán las somniadas economías, si's realisa'l proyecte?

No, aquí, en nostre concepte, no's tracta d'economías, sinó de fer un acle polítich de gran importància per lo pervindre de Catalunya. Lo Gobern espanyol, qu'es indubtablement lo pitjor del mon, o bé un dels que té bon lloch entre'ls pitjors, és ben segur que ha estudiat y estudiá la qüestió catalana y què'l seu interès és dividirnos per malmetre nostre causa, aplicant lo més vulgar dels preceptes de Maquiavel.

Nosaltres, en tot aqueix rebomboro que s'ha armat ab motiu de volernos treure nostru anticissim Arquebisbat, no hi veyèm més que la mà dels enemicis de Catalunya; perque és lo que ells deuen dirse: la mellor manera de demostrar als catalans que lo moviment regionalista és no més als llavis y no al cor de Barcelona, és centralizar en ella tot lo possible, traient de las demés poblacions catalanes tot quant poguém, y encar que no poguém per desastros que sigui; Barcelona ho rebrá ab palmas y las poblacions despoblades, que plorin y que desesperin; així apèndran lo que podrián esperar de la capdansera del regionalisme, y l'aborrirán per sempre més.

No pensa malament lo Gobern, si pensa això. Nosaltres al devant de la amenassa de veuler rebaixada nostra Sèu, sens motiu de cap mena, ni històric, ni polítich, ni econòmic, per la sola fi de humillarnos en benefici d'una ciutat poderosa y rica, que no necessita per res lo que se li vol donar pera esvanirla, esperem serèns lo que farán nostres germans barcelonins, ab la seguretat de que no n'hi haurá ni un sol, de veritable amich de nostres reivindicacions, que deixi de protestar contra l'agravi què'l Gobern vol fer a Catalunya y particularment a Tarragona.

Los castellans diuen y diuen bé, que «obras son amores y no buenas razonas».

L'ESTAT DE SITI

Ben aviat farà set mesos que las provincias de Barcelona y Tarragona están subjectas al règim excepcional de l'estat de siti, y si hem de jutjar per las noticias que de Madrid vénen, lo Gobern no'n té pas ganas de tornarlos la normalitat constitucional. Què passa, donchs? Es que dintre de las esmentadas provincias s'hi amalgamen elements capassos de fer escalar una revolució?

No, res d'això. Segons se desprén del contingut de la memòria llegida per en Moret en un dels darrers consells de ministres, continuará l'estat de guerra porque Barcelona's troba en las mateixas condicions que quan esclatà la vaga general al mes de Febrer, y perque no's poden apropistar tan depressa com se desitja, 400 guardia-civils que's creuen necessaris per'l manteniment de l'ordre en aquella ciutat.

Deixem apart, las consideracions que podrián fer sobre l'utilitat y la eficacia de l'estat de siti, que al cap de set mesos deixaràs conflictes de la mateixa manera que estaven al començament: d'això ja'n parlarèm un altre dia. De lo que cal parlar avuy és la feina que han fet los goberns durant aquest temps y de las midas adoptadas pera que'l sangnats successos del passat Febrer no's tornessin a repetir.

En qualsevol Estat que no fós Espanya, la vaga general de Barcelona hauria preocupat al govern, y ab interès remarcable s'hagueran buscant solucions fillas de l'estudi conciencius del problema. Se tractava del centre industrial més important de la nació, en comunicació constant, per la proximitat de la frontera, ab los otros payssos d'Europa; se tractava d'una qüestió que si no's resolvia y en sentit favorable, pot portar sèries perturbacions pel peregrindre; y's tractava, en fi, d'una part principal de l'Estat en la que sembla que la normalitat hagi desaparecitat per sempre, puig que en tres anys, sols durant set mesos ha pogut gaudir de las garantías constitucionals.

Donchs, com si no. Los nostres governants han tingut temps pera tot, fins pera passar temporadetas en establements de banys donantse a la bona vida; però de la situació anormal de bona part de Catalunya, ni se'n han recordat sisquera. Tot lo més, quan s'hi han vist obligats per la forsa de las circunstancies, han consultat las autoritats y han escrit una memoria, molt eloquient y molt lluminosa sens dubte, però que a cap fi prácticament dueix, com no sia la declaració més completa de l'incapacitat y l'impotència dels que'n malmenen.

Perque és aixís. Què significa si no, que s'hagin passat set mesos sense avansar un pas en la resolució de un conflicte d'ordre públich? Què significa que'l ministres s'hagin entrevistat organitzant viatges fins pera arreplegar lo premi d'unas quantas almoynas concedidas a diferents poblacions, y ni un tan sols tingüés la pensada de venir a Catalunya, no a ferhi un viatge de *recreo*, sino a estudiar en las propias fonts y ab lo temps que fós necessari'l problema obrer que aquí s'está desenrotllant?

Mes, posats a desacreditarse, los ministres espanyols no's paran en barras, y'n han vingut a demostrar que fins de llògica y de sentit comú careixen. Els mateixos convenen en que res més los preocupa que la situació de Barcelona, perque sols a n'aquellas autoritats consultan y sols tractan d'arbitrar medis pera mantenir l'ordre en la capital del Principat. Lo conflicte, si és que existeix, queda localitat a una sola població; y essent així, per què n'han de sufrir las consequencies dues províncies? Per què, tots los pobles de la província de Barcelona, excepte la capital, y tots los pobles de la província de Tarragona, sense excepció, han de sufrir los rigors de l'estat de siti?

Que ho esbiri qui tingui temps y paciencia pera ferho. Lo únic que farèm remarcar, perque això està a la vista de tothom, és lo trist, lo desairadissim paper que venen fent las autoritats de lo que s'anomena província de Tarragona. A n'elles ni se las consulta, ni se las hi guarda cap consideració, ni a Madrid se recordan qu'existeixin. A Madrid respecte de aquellas autoritats fan lo mateix que los nostres diputats a Corts y senadors respecte del poble, que volen representar: aquests també deuen ignorar que la província de Tarragona sense saber perque fa set mesos que's troba en estat de siti, si hem de jutjar per la sobiranà indiferència ab que s'han prèt tan important qüestió.

Y és clar. Mentre lo brutal caciquisme puga anar realisant sa antípatica tasca, què'l importa als nostres diputats que'l poble gaudiixi's dels drets que li dóna la Constitució o pateixi lo jou de l'estat de siti?

La gran qüestió és anar passant temps sense preocuparse poch ni molt del peregrindre, que aquesta és l'única materia en que han resultat mestres los politichs espanyols, sia la que vulga sa classe y categoria.

Lo del Vendrell

Nos causa verdadera pena tenir de ocuparnos, encara que sia ab las menys paraulas possibles, dada la situació excepcional que atrevessèm, do lo ocorregut a la platja de Sant Salvador del Vendrell. No pensavam pas que a l'arribar aquesta hora, un fet insignificant, sense importància, producute tal volta d'una imaginació exaltada y malaltissa, donés lloch a tan tristes consequències, portant la perturbació y'l desconsol al sí d'honoradíssimas famílies. Perque sino que ho veyèm ab nostres propis ulls, no podríam creure qu'una quixotesca denuncia feta per una persona que, per sa desgracia, no pot tenir cabal coneixement dels seus actes, produxis tan rebombori y ocasions tantas molestias a digníssims ciutadans que, per sos antecedents y conducta, en qualsevol altre país estarian a cobert de tanta acusació.

Què passà a la platja de Sant Salvador? Ningú ho sab més que un boig que té la mania anticatalanista; aquest boig escriu una carta a *El Liberal* de Barcelona; dit periòdich ab una lleugeresa inconcebible inserta la carta que reproduceix més tard *El Liberal* de Madrid, y ja tenim al Consell de Ministres, al President de l'Audiència, al Capità General, al Gobernador y als jutjes, moventes y donant ordres, fins que's portan a la presó cinch persones que no saben de lo succehit altra cosa que lo que diu la vèu pública, però que tenen l'immensa desgracia de sentir més ó menys simpatia dels nostres ideals.

Y no hi valen influencias ni justificacions; no hi val que las mateixas autoritats informin a Madrid respecte a l'insignificancia del fet y a las condicions de la persona que ha tingut lo capricho de denunciarlo; no hi val res. Los cinch presos continuan a la presó, com si hi hagués algú interessat en que tal estat de cosas subsistís pera que així s'anessin mermant las simpatias dels qui, que per la missió que deuen cumplir y's hi está encamada, haurien de presentarse als ulls de tothom ab los majors respectes, ab los majors prestiges y ab la major serietat.

Qui hi guanya y qui hi pert en lo qu'està succehid no serèm pas nosaltres qui ho diga. Coneixement y penetració sobran als directament interessats en aquesta qüestió pera esbrinarlo. Nosaltres, en bé dels mateixos empenyats en tractarnos com a enemicis, nos limitèm a desitjar que no's passi ni una hora més sense que's torni la tranquilitat y'l sosiego a las apreciables famílies del Vendrell, víctimas de las intemperiacions d'un desequilibrit y de las lleugerezas d'un diari foraster que ha vingut a descubrirnos.

Organización dels biscaityans

Los elements autonomistas de la Basconia, que seguian las inspiracions del senyor Arana-Goiri, han resolt donar una organisiació legal a las collectivitas que dedicen sos esforços a la consecució dels ideals de autonomia del seu poble.

S'ha comensat per promoure un vot de confiança a n'Arana-Goiri per medi de la següent crida que s'ha fet als euskaldunes:

«EL VOTO DE CONFIANZA.—Euskaldunes:

Hora es ya de hacer algo para recobrar las seculares instituciones que nos fueron arrebatadas. Hora de que muchos de vosotros, que con tanto entusiasmo ensalzais, abandonais partidós polítics que directa ó indirectamente han sido nuestros verdugos y hoy son el obstáculo insuperable que, divididéndonos, impide las recobremos, y de que vosotros, los vascos que estando en una situación pasiva, no produce el ardiente amor que decis profesar á esta desdichada

tierra, otra cosa que estériles lamentaciones, la abandonéis haciendo algo en pró de lo que tanto amamos. Nacionalistas, que, con entusiasmo verdader trahais vuestro lema, atened á vuestro jefe, al que siempre se ha sacrificado y ahora quiere consumar un nuevo sacrificio, inmenso para él, en aras de la conveniencia del País.

Navarros, guipuzkoanos, alaveses y vizcainos, unàmonos todos en haz apretado y indestructible alrededor del arbol sagrado que simboliza nuestro glorioso y feliz pasado, formemos una vasta liga ó asociación, bataladora, que luche sin tregua y valiéndose de todos los medios legales para conseguir de los poderes de Madrid la mayor felicidad á que puede aspirar nuestro País dentro de la unidad del Estado espanyol; y desoyendo las calumnias infundios que nuestros enemigos viendo su muerte próxima ó inevitable inventan en su egoismo bajo, concedamos al Sr. Arana-Goiri el voto de confianza que solicita para formar la Liga de vascos espanyolistas y cuyo alcance no es otro que el siguiente:

1.º Para en vista del número de vascos que se lo otorguen, decidir la fundación de dicha Liga ó desistir de ello.

2.º Para en el primer caso redactar el proyecto de Programa y el de Organización.

3.º Para determinar la forma en que se han de someter ambos proyectos á la resolució de la Asamblea general de los vascos inscriptos.

4.º Para fijar la fecha y lugar en que la misma haya de reunirse, el modo de convocarla y el orden de su celebración.

Vascos todos de aquende el Pirineo, demostremos al mundo todo lo mucho que amamos la personalidad que nuestros antepasados grabaron con su constancia y fortaleza en la Historia, y que, aunque próxima á desaparecer en la actualidad, nosotros como dignos sucesores suyos sabemos conservarla con nuestro esfuerzo.—*La Junta.*

L'inscripció del vot de confiança al senyor Arana-Goiri ha comensat a la població de Bilbao a les llibrerías de D. Josep d'Astuy (carrer Tendería), y de Amorrotu Hermanos (carrer de Jardines).

Los euskaldunes que resideixen fòra de Bilbao s'han de dirigir al Director de la Junta d'Inscripció, Luchana, i, primer.

TAMARIT

Apunts d'excursió

Los núvols ab deixadesa xafogosa, semblavan campions rendits de donar moltes batussas a la voluntat dels vents, tenint ab las glopas grises, d'un to aspre y feixuch, l'àmbent, que de tant en tant s'esferia, oint los lladruchs llarchs y rondinaires del trò.

L'ànim dels excursionistes, en part, estava ensopit per eix contratemps atmosfèrich, però més frisosos de contemplar las històriques runas de Tamarit.

Una estrabada somogué'l tren, que mandrejant com los núvols, empragué la marxa fins passat lo fortí de la Reina, hont dona un giscle aixordador, posantse a trescar furiosament vers Altafulla.

Acariciats per una fresqueta ubriadora, aguaytarem a las finestretas per donar l'adéu a Tarragona; traspassarem com un llam la Sabinosa, mentre los núvols se despintinavan aclarint l'espai; saludarem la revellida Torre dels Scipiòns, tot rebent los flayers bosquetans d'aquellas espesses y pintorescas pinedas. La màquina trenava sa negreça y colossal cabelleria qu'era aplanada per la feixuga atmosfera; lo mar tastava joguinos l'arena de las Platjas Llargas, y las encrostonades timbas de la muntanya de Sant Joan guaytaven plomosas com

los núvols per mitj dels millers de pins que guarneixen aquellas encontades.

Tamarit! Tamarit! retrunyí per dins'l vagó. Y la Natura, com si envejés l'atenció ab que'n miravam lo primer aspecte de Tamarit, se revestí ab sus joyas més brillants. Lo puríssim rossetch del sol arreconava la nuvolada; los camps suspiraven ab aquell vert tan hermos que mostran després de ploure, y'l ventet armoniava sus notas, pels rengles de canyars que creixen a un costat y altre de la via.

Triomfals del viatje, y satisfets del canvi de temps, creuharem lo pont del riu Gayá, que s'axamplava replè ab las ayguas de las últimas plujas, y tot ronsejant.... ronsejant.... lo tren pará.... Altafulla!....

Despedits dels passatgers que continuaven lo viatje, emprenguem lo camí vers Tamarit. Qu'hermosa y enriquida s'ovirà l'encontra!

Los riuixats havien apagat la pols dels viaranyes, fentnos més agradable la jornada. Arrèu se respirava fresqueta, però'l sol casi's feu agafar ganas d'obrir los paraguas per ombreras.

Deixant la via, ribatejarem lo Gayá, rebregant los binets y l'hervey humitos, que a sa vora hi creix, y per fangós camíns endinziprem pels cànems y avellaners de l'horta, arrabant suats als aspres ciments del poble de nostra excursió.

Silenci, soletat y enrunament eran las notes dominants.

Pujant pel costerut y tortuós caminal, que dóna rònega entrada a las despullas pedrificades de Tamarit, admirarem esborronats las altíssimes parets que asposas encara conservan la vertical, com volguent significar, que'l pobles qu'han tingut vida, sempre conservan penyoras de sa foralesa.

A l'arribar al mitj de la plassa, comparegué a rebreus lo senyor Rector, qui després de tornans lo saludo amistosament y ab l'amabilitat que lo caracterisa, nos dona sitial a l'abadia, refresch campesi, y obrint un balonet fresca encisadora y deliciosa vista. Enlayrats veyam a nostres pèus apilotadas las toscas engrunas dels castells, un bell esplanall de palets arrodonits de tan assaborir las blanquissimes babas del mar, esquerps illets escantonats de tan lluytar ab las ayguas, cel y mar enmirallantse l'un ab l'altre, com esbanits de qui té lo blau més pur.

A la tasca! Baixarem a la plassa, encatifada de mûstega herbra; casas abandonadas, teulades, trespolis, finestrons y bastimenti, tot jeya engrurat a la planta baixa; pocas creus senseràs se veyan per las finestras, però hermosa decoració de la natura desde allí s'oviava. Enfront un turonall encimat l'antich castellot de Sta. Margarida; al fons cingleras garnides de pobles y vegetació; als termes d'un costat Altafulla y la Torra, ab sons encisadors esplanalls, y a l'altre l'espaitlluda muntanya de sant Joan, atapahida de pins, animant tot, ab son serpenteig lo riu Gayá.

Seguint lo camí cap a la platja, observarem un casalot quin signe d'haberhi habitat conservan las parets, ab tenells, llar fumada y mollos de gerrás. Trobarem després despullat de son objecte lo pou del poble, segons datan alguns manuscrits que's conservan a Ferran, y tot fent rotlo al senyor Rector, que'nсontá alguna tradició curiosa, baixarem a la platja, expargintos ab l'ayre de mar, y trayent una fotografia de la cara costerera de Tamarit.

Admirat lo rastre d'una creu de la que tan sols ne queda subiecte a l'esgraonat pedestal una escatosa columna de porfir y un capitell de marbre, pujarem a l'Iglésia contemplant embalidats sus antigas bellessas. L'altar major, preuada joya d'es-

cultura istil renaixement ahont hi està en lloch preferit una amorsa verge, revoltada per un estol d'àngels que simbolisan l'Ascensió de Maria Santíssima; un hermosissim sacrari, en quinhas portas surt un bonich rellèu significant l'últim sopar de Cristo ab los apòstols, trobant, tot observant detalls, y a l'estrem d'una llata de la part dreta lo data de 1628. Curiosejarem després la corcada trona hont predica Sant Vicens Ferrer, quina tradició es tan coneuguda, y's no menys rosegats altars dels costats de quadros mitj borrosos.

Satisfets de la visita a l'Iglesia, tornarem a l'abadia examinant alguns quadros a l'oli molt festejats, per cert, dels ayres de mar, y a l'ensembs tinguem ocasió de veure l'artística y antiquissima llitera, alguns manuscrits robellats y altres objectes curiosos per son ús y antigüetad.

Per si, sortirem a una eixida de la abadia, y còrpores rebrem una impressió que anava minvant y emboyrants a mida que'l sol se ponía.

Las runas de Tamarit il·lúen un color d'or bell; lo sol donava, als glops de núvols que aguaytavan per l'horitzó, son matís rosat; a nostres pèus lo Gayá, ab remoreig, regalava sas ayguas a la mar; una oroneta marinera, mitj moixa, ab pantaig triava son jas per la teulada del campanar... únic ser animat que's quedava per vetllar los esqueletres gloriósos de Tamarit!

Y nosaltres penetrant plech per plech las impresions d'aquella tarde, se'n edificava dintre'l cor una expressió de llohansa.

Que frestegos dormiu, però ab quina superbia cantèu vostras passades grandessas, oh rastres de Tamarit!

Atravessarem l'hora mitj pensatius deixant enrera la soletat de Tamarit, girantnos de tant en tant per vèure llur silueta al despedir-se dels esmoruhits raigs del sol, y las runas ab majestat prestigiosa semblavan entonar un clam anyoradis als excursionistas que tant las havíen admirat.

A l'arribar a la vía, l'humida boyrina del cap-vespre estenia sas alas y Tamarit se perdé de vista.

Adéu solitarias runas, que nosaltres en vostra quietut sepulcral hi trobèm més gaubansa y amor patri que en l'antiga metròpoli hont vivím.

Y's canyars y arbredas se confonian; la nit embolcallava ab sons plechs tota l'encontrada; y nosaltres caminant vía amunt vers Altafulla per esperar un tren que's portés á Tarragona veyam com tot s'adormia.... y's estels brillants se despertaven, sota'l mantell puríssim del cel.

ANTONI RENAU.

Tarragona, setembre 1902.

Fantasía crepuscular

N'era una gaya tarde de primavera. Me passegava jo acompañat d'un bell estol de nins, tendras criatures, que sempre m'han agratit, me passegava, dich, per la voreta de la platja, siti que prefereixo, porque allí, separat del trahut del món, a la vista del mar innmens, l'home's reconcentra, s'humilla y adora al Factor Suprem, y la facultat imaginativa enlayant llurs vols, sembla que s'explaya ab las formas més caprichosas y fantásticas.

Ovirant als nins juguetejant y entretenintse en cercar petxinas y obrir pous en l'arena escorredissa, dirígemos passos a la costa propera y me assegui a una d'aquellas rocas, que hauria resistit mil voltas las tempestas y quin front hauria coronat milers de vegadas, de blanca escuma, la furia de l'oleatge.

A mos pèus murmurava suauament la mar, embestintse las onas y joguinejant entre las escletxes de las rocas.

A ma vista s'estenia la vasta planura del mar de las ayguas blavas, que allí en las fitas de l'horitzó sembla confondres ab altre mar més innmens encara, ab la blavor del firmament.

Me vaig posar á meditar. Un mon d'ideas acudi a ma pena exaltada. En un moment recorregué tota l'història del temps, l'història del mar, que sota mas plantas s'estenia y murmurava. Y oviri en mon endins, com si fossin espèctres fantàstichs de grandiosa llenyerna màgica, passar figures gegantines, gestas heròicas, lluitas terribles, rius de sanch barrejarse y bramolar ensembles ab las onades del mar. Què grandiós y magnífich era tot allò! Ovirava's primitius baixells del Rodios y dels Fosius surar per las ayguas blavas y arribar per fi a las costas llevantinas de l'antiga Hispania y fonamentar en las regions dels Laletans y Edetans las ciutats de Rodope, Emporium y Saguntum,

la brava Saguntum, que inmortalisa llur nom en las gestas més heròicas de la primitiva Espanya. Ovirava las naus romanas y cartagineses disputantse'l mar que cantà Virgili en l'Eneida. Ovirava las gegantines figures de Roger de Lluria y de Roger de Flor, passejant aquell sas orgullosas naus aclaparant las esquadras enemigas y exclamar en un moment de patri orgull: *Fins los peixos de la mar null que portin sagella en llurs testas l'escut del Regne d'Aragó*; y aquest surtit de las costas de Sicília ab un grapat de braus almogavers per portar a cap allá a l'Orient gestas tan gloriósas y heròicas, dignas de la més gran epopeya d'un gran poble.

Ovirava també en ma pena extasiada'l golf de Lepant y las fesomías severas de D. Joan d'Austria, Cardona y Requesens, y las blavas ayguas envermellirase ab sanch cristiana batrejada ab rius de sanch infidel y brollar d'entre mitj de sanch y ayuga la Creu redemptora y enlairarse victoriosa per damunt de tanta nau esberlada, tanta runa, tanta carn morta allí amuntegada.

Y més tart, viu també l'esperit orgullós del segle de les llums passejar llurs grans vaixells acorassats per la inmensitat del mar, arribar a la gran ciutat comtal enjonyada y riallera ab sa gran Exposició, y llençar a l'espat la vèu esgarrofosa de llurs canóns per agasajar a l'altiva y orgullosa matrona que mulla's pèus en lo llot inmens del Mediterrà.

Llavors s'esfumá l'il·lusió y tornat a la realitat, dirigint ma vista a l'estol de nins ignocents que encara joquinejaven, vaig exclamar: Pobres nins! vosaltres teniu ayuy encar lo cor tranquil com aqueix mar en días de bonansa; dia vindrà, en que builliran en ell tempestas terribles y esgarrofoses com las d'aqueix mateix mar quan bramola y enlaira sas onades batent furiosos los roquers que vorejan la costa.

Y mentrestant, lo sol s'enfonzava poch a poch a l'Occident, tintant de purpura's núvols; las onas més blavas y moixas llepavan suauament las arenas de la platja y'l mar semblava com si s'adormís en la ribera.

ANTÓN TORRENT, PVRE.

Comentaris

Petitesas

Lo degà de la premsa té unas coses.... Figúrinse que tot lamentant lo trasllat del Sr. Elio, las emprén de mala manera contra'l seu successor, en termes tan violents que'l mateix Sr. Elio s'ha vist obligat a defensarlo.

Y com certs escrits són com las cireras que s'enredan unas ab altres, després del *Diario de Tarragona*'ns surt *La Opinión* prenent pèu de lo dit per lo primer, com si una sortida de tòni justiqués dues, y sense encomanarse a cap sant inserta una carta d'un ex-vocal de la junta de las Obras del Port, qu'es un model de caritat cristiana y d'un altra cosa que no voleu dir.

Cartas com la de que parlèm, valdría més que's perdessin, com aqueila que'l mateix autor nos volia dirígi a nosaltres temps enrera ab motiu de las Normals; però sempre ho veurán: las que convendria que's perdessin, y a l'autor més que a ningú, no's perden may. Perque vol feros lo favor de dirnos l'ex-vocal què n'ha tret d'expresar públicament la seva immensa satisfacció per lo trasllat del Sr. Elio? Rés; fer un paper poch lluit y recordar al pùblic que *La Opinión* vá fer una terrible campanya, temps ha, contra l'Elio, perque aquest y la Junta no volgieren nomnar ajudant a un íntim y telefònic amich de l'ex-vocal.

No val donchs a donarnos gat per llebra parlant dels interessos de Tarragona, quan en lo fons de la qüestió no hi ha més qu'un assumptu de carácter personal. Segurs estèm que si la junta d'allavoras s'hagués ajudit a nomenar a en Vila, ayuy l'ex-vocal seria un cels més entusiastas defensors del Elio.

Però deixant això de la carta en qüestió se'n desprén una injustícia irritant. Suposem que sigui veritat que s'han passat nou anys sense fer res, que no és d'aquest lloch discutirlo per ara, y després de suposat preguntém: de què serveix la Junta? Perque no és llògich exigir tota la responsabilitat a l'enginyer, sino que cau de plè sobre una junta que no solzament ha sostingut a l'enginyer sino qu'ha demanat que no'l rellevesin. Tenim donchs, seguint la llògica de l'ex-vocal que essent un bé per Tarragona que se'n vají l'enginyer, encara ho seria molt més que's senyors que compoisan la junta presentessin la dimisió. Això darrer no ho diu per los amichs que hi té en la tal junta; però si ni uns ni altres han fet

rès, lo natural és que se'n vagin tots. Y prou; però abans aconsellaré una cosa a l'ex-vocal, que com veurà lo tractem d'amich no posant'l nom: no escrigui més cartas y las *satisfacions* disfrutílles en familia.

CARITAT

Botó de mostra

Crech jo que porque la llum quedá feta per tothom y'l poble's pugui ben bé fer carrech de lo que significa la salut pública per los que a las sevas mans la tenen, lo mellor será dírloshi, com faré constar en un treball que estich escrivint per publicarlo ab lo titol de «*Para qué sirven las Juntas provinciales de Sanidad en la provincia de Tarragona*» que jo, en 12 de Desembre de l'any 1900, vaig ésser nomenat com a vocal metje de aquella Junta, per fer una visita de inspecció a la vila de Cambrils; que cumplint corn bò, vaig fer la visita d'inspecció y vaig escriure'l correspondient dictamen, tenintlo l'est al 16 del mateix mes y any, donantne compte a l'Ilm. Sr. Gobernador, que no vá reunir la Junta de Sanitat porque se'n enterés, ni la van reunir los seus tres o quatre successors, hasta 12 de Octubre de 1901 o sigui després de dèu mesos, a pesar de tenir una epidèmia de pigota a Tarragona, Valls, Vilarrodon y altres pobles de la província, y a pesar de tenir terribles epidemias de serempió en Alcanar, Roquetas, Constantí y altres pobles durant aquells dèu mesos que la Junta provincial de Sanitat dormia, perquè'l seu president no convocava als vocals que la componian; que per fi Don Bernat Amer, Ilm. Sr. Gobernador actual, que comparat ab los que d'alguns anys tenim, Déu n'hi dore, després d'una fort y inesperada excitació rebuda al vint de Setembre, s'va decidir de convocar aquella Junta al 12 Octubre de l'any passat, a la que vá ser llegít lo dictamen encarregat feya ja dèu mesos. Pobres fills de la patria de Gimbernat si han guessin esperat los auxilis de la província! Després d'aquella lectura's vá fer constar en l'acta un vot unànim de gràcies (si soch polítich me proposan per una gran crèu; per molt menys n'hi ha que la tenen) y a mí me van nomenar ponent, per dictaminar sobre la conveniencia y necesitat de la creació d'un hospital provincial, (gràcies que per aquesta crèu me van senyalar un bon Cirineu) en companyia del meu bon amich y ilustrat company D. Ramón Suriá, Director de l'hospital militar. Jo que soch partidari de cumplir a conciència's carrechs que desempenyo o de demitir, a pesar de regoneixer que per los nostres governants lo esencial és fer política y que per ells la salut del poble són *petitesas*, com tenia la convicció que ja'm dimitirian als primers de Janer de 1902 per no fer lo pès dels politichs actuals, no vaig volger dimitir, sinó ab l'activitat que'm caracterisa vaig posarme a fer feynà y al 14 de Desembre de 1902, sinó recordo malament, escrivia a l'Illustríssim senyor Gobernador D. Bernat Amer, participantli que tenia'l dictamen a la disposició de la Junta, advertintli que com suposava que cesariava aviat en lo carrech de vocal de la mateixa, podia fer ús del seu dret, quan ho estimis convenient. La Junta va ésser convocada per lo dia 28 de Desembre, jo no sé perquè ni ho volvi saber, però solsament van acudir lo senyor Foraster veterinari, jo y'l senyor Gobernador, no celebrantse sessió per falta de número, y quedant jo dimittit uns quants dies més tard, lo dictamen va quedar non nato; perque pera que s'apagava tothom qui vulguí enterarse lo que en ell deya, vaig a transcriure literalment traduit:

Dictamen sobre la conveniencia y necesitat de la creació d'un hospital provincial, pel vocal de la Junta provincial de Sanitat A. Rabadá.

Ilm. Senyor:

Los clars, manifests y fundats dubtes que sobre la *pietat y sanctet* de l'anomenat hospital de Sant Pau y Santa Tecla d'aquesta ciutat vaig deixar apuntats al dictamen que vaig tenir l'honor de llegar en la prop pasada sessió, sobre l'estat sanitari de Cambrils, van inspirar al nostre dignissim president, l'hermosissima idea de un estudi detingut sobre la conveniencia, o mellor, necessitat, de un nosocomi provincial. Estant en la conciència de tots los vocals, sense excepció, semblant necessitat, si no volíam per més temps passar plassa de antihumanitaris y poch cristians se va acceptar ab goig l'idea y's van nomenar ponents al que suscriu y al meu tan volgut com distingit company D. Ramón Suriá, de quina ilustració confiava pera portar feliment a termel nostre comès; però causas agegadas a la seva voluntat han fet que no

pogués ocuparse de tal assumptu y que'm dirígs atenta y repetida súplica de que m'encarreguejo de dictamen.

Jo sento no tenir més aptituds per posarlas totas a contribució per portar a cap l'espinós, àrduo y simpàtic encarrech que se m'ha confiat; també sento vèurem privat del concurs del meu ilustrat comprofessor D. Ramón Suriá, porque tinc la seguretat de que s'hauria presentat un treball meritissim, en tots conceptes digne dels vastos coneixements dels ilustrats vocals d'aquesta Junta, així com som considerar aquest mon treball ab galas literàries y científiques para poderlo oferir a la firma de tan ilustrat com modest comprofessor.

Tentat estava per aytals causas de renunciar al meu comès; no obstant, fiat en las claras llums d'inteligència d'aquesta Junta provincial de Sanitat, que ab la discussió sobre aquest tema deixarà finals concrets y terminants, y fiat de la benevolència de la mateixa, no faré més qu'enfilar l'assumpto considerat baix lo punt de vista del nostre dret, lo nostre deber y de la conveniencia y necessitat moral y econòmica de la província.

A. RABADÁ

(Seguirà)

Jocs Florals de Falset

Veredicto

PREMIS Y ACCÉSITS QUE ADJUDICA L'INFRASCRIT JURAT, ENTRE LAS 127 COMPOSICIONS REBUDAS.

Tema I.—Flor natural, ofrena del «Foment de Falset. A ma filla. L. Josefinà! Núm. 72.—Accésit primer. Sursum. L. Núm. 61.—Accésit segon. A ple sol. L. Impresións. Núm. 31.—Accésit tercer. Pagesivola. L. Lo geni del Priorat. Núm. 27.

Tema II.—Objecte d'art, ofert per l'Exma. Diputació Provincial de Tarragona.—La vinya. L. Priorat. Núm. 113.

Tema III.—Objecte d'art, ofert pel malaguanyat patrici lo sabi Doctor D. Bartomeu Robert. En Ferran II d'Aragó y na Isabel I de Castella. L. Tanto monta. Núm. 121.—Accésit. Estudi històrich-crítich sobre l'unió de las dues coronas Aragonesa y Castellana. L. La Corona d'Aragó, lliure. etc. Núm. 83.

Tema IV.—Una petaca cisellada, oferta pel senyor marqués de Tamarit. Ensaig històrich de la vila de Falset. L. La primera lley de l'Història és dir la veritat. Ciceró. Núm. 33.

Tema V.—Objecte d'art, ofert per D. Ramón de Morenes. No s'adjudica.

Tema VI.—Objecte d'art, ofert per D. Albert Rusiñol. Lo problema social ¿pot resoldres dintre'l programa regionalista? L. Regeneració. Núm. 107.

Tema VII.—Una Verge del Pilar, de plata, oferta per la senyora comtesa viuda d'Azara. Assumpció de la Santíssima Verge, Patrona de Falset. L. Exaltata est Sancta Dei genitrix. L. Super choros angelorum ad cœlistia regnat. Núm. 26.

Tema VIII.—Objecte d'art, ofert per D. Joan Canyellas y Tomás. ¡Patria! L. ¡Sursum corda! Núm. 32.—Accésit primer. Tochs de patria. L. Cansóns novas. Núm. 81.—Accésit segon. Patria. L. ¡Ressurexit! Núm. 50.

Tema IX.—Una ploma de plata, oferta per D. Francisco Rispa y Perpinyà. Patria y Humanitat L. Llibertat, igualtat y fraternitat. Núm. 14.

Tema X.—Desert.

Tema XI.—50 pessetas, ofertes per D. Joan Escoda y Vinyas. Lo treball y l'estalvi. L. Labor prima virtus. Núm. 15.—Accésit. Exordi. L. Lo treball y l'estalvi. Núm. 95.

Tema XII.—Una batuta de plata, oferta pel Rvnt. Sr. Arxiprest d'aquesta vila D. Joseph María Dalmau. No s'adjudica.—Accésit. Salve. L. Cor de Maria. Núm. 13.

Tema XIII.—Objecte d'art, ofert per D. Isidro Gasol. Alatejant. L. Lletra. Núm. 48.—Accésit. Nocturn. L. Amor. Núm. 60.

Tema XIV.—Desert.

Tema XV.—Una obra històrica de las més anomenades, oferta per la Lliga Catalana de Reus. Los Cartoixos de Scala-Dei. L. Labor prima virtus. Núm. 116.—Accésit. Relació històrica de la vinguda, anada y fugida dels frares de Cartoixa al Priorat. L. Vedi, vidi, vinci. Núm. 125.

Tema XVI.—Objecte d'art, ofert per D. Geroni Marín. No s'adjudica.

Comissions y Representacions

DE PRODUCTES NACIONALS Y EXTRANGERS

Centre d'Informació Comercial

Sixto Villalba.—TARRAGONA

tres lectors, se celebrarà demà, dijous, diada de la Festa Major de Falset, a les quatre de la tarda en el local del «Foment».

Lo CAMP DE TARRAGONA que ha sigut atentament invitat pel Jurat y Junta Directiva del «Foment de Falset», procurarà estar representat en aquest acte, que tant diu en prò de la cultura de la vila més important del Priorat.

En l'última sessió de l'Ajuntament s'acordà fer les gestions necessàries pera que no sigue traslladat a Barcelona l'Arquebisbat de Tarragona.

Es molt just que's defensin nostres drets per tots los medis y per això no escasejarèm jamay nostre concurs, mes com dihem en altre solt, cal que nos deixem de lamentacions que a rès condueixen.

Molta unitat de miras, energia y constancia en las gestions és lo que cal. Es a dir pocas paraules, poch parlar en los periódics d'aquesta y semblants qüestions y treballar de ferm fins a conseguir que nostres drets si-gan respectats.

Se troba malalt desde uns quants dies nostre benvolgut amich D. Joseph Carbonell, director de nostre apreciable confrare *La Cruz*.

De tot cor desitjèm son prompte restabliment.

Una nova prova de la transformació que en lo gust dels artistes tarra-gonis yé operants, nos la ofereix la botiga de calsat de luxo que nostre amich Comaposada ha obert fá pochs dies en lo carrer del Comte de Rius.

En aquesta com en alguna altra se ha prescindit per complert dels motllos vells, adoptantse lo decorat francament modernista que tant se presta a que's artistas pugan lluirse.

Altra circumstancia hi ha que remarcar y és que tot lo decorat ha sigut fet a Tarragona, cridant fortement l'atenció los aparells pera l'iluminació, obra de nostre amich lo conegut industrial Sr. Danús, aparells que a sa sencillesa, y artística elegància, uneixen una perfecta fabricació y nos demostran que hi ha en nostra ciutat elements pera fugir de la costum de recorrer a Barcelona pera tot.

La direcció artística de la botiga del Sr. Comaposada ha correut a càrrec de nostre amich Sr. Ripoll, a qui felicitèm coralment, fent extensa aquesta felicitació al pintor don Manuel Ferreté, al lampista Sr. Danús y a quants artistas han prèst part en l'esmentada instalació.

Segons notícies prompte serà traslladat á Lleyda lo regiment d'Infanteria de Luchana actualment de garnició a Tortosa y Tarragona.

Arribà ahir lo vapor «Welhaven» ab carregament de bacallà pera'l comers d'aquesta plassa. Com lo mercat estava desprovist per complet de aquell article, se va vendre ahir mateix bona part de lo que deixà l'esmentat vapor als bons preus de 50 y 51 pessetas los 40 kilos.

La brigada municipal està procedint a l'arreglo de las aceras del carrer d'Apodaca.

Ben bé necessitaven aquellas la reparació que s'hi fá.

Tenim noticia de que ha quedat ja ajustat lo quadro dramàtic que actuafà la vinenta temporada en lo Teatre de l'Atenèu. Lo forman quatre distingidas actrius, algunas d'elles molt conegudas y aplaudides del públic tarragoní, y quatre actors dels quèn tenim las millors referencias. Com se vèu, y tenint present que actuarà ademés la secció d'aficionats de la casa, la companyia de l'Atenèu serà enguany nombrósissima y pot fer una campanya ben profitosa.

En lo proper número segurament, podràm donar detalls del personal y de las obras que's posarán en escena, així com del dia de l'inauguració de la temporada.

La Revista catalana *Monserrat*, desitjosa de fomentar l'avens intelectual de nostra sempre estimada Catalunya, ha obert per primera vegada un Concurs de prosa en lo que hi convida a pendre part a tots los lite-

rats catalans, mallorquins, valencians y rossellonesos.

Per dit Concurs s'han ofert los següents premis:

I. Un objecte d'art y cinquanta exemplars de l'obra premiada, oferts per la redacció del *Monserrat* a la millor novel·la catalana.

II. Un objecte d'art, ofert pel President de la Lliga Espiritual de Nossa Senyora de Montserrat, D. Joan Mon y Bascos, al millor treball en prosa de tema lliure.

III. Un exemplar luxosament enquadernat de la notable obra «*Rondalles mallorquines*», recullidas per M. A. M. Alcover, ofrena del qui fou primer President de l'esmentada Lliga, D. Ricard Permanyer, a la millor rondalla original.

IV. Un objecte d'art, ofert per D. Albert Rusiñol, diputat per Barcelona, al millor treball en prosa de tema lliure.

V. Un treball inèdit de l'eximi artista D. Joan Llimona al millor treball en prosa de tema lliure.

VI. Un objecte d'art, ofrena de D. Macari Golferichs, al millor treball en prosa inspirat en lo llegenda-ri montserratí.

VII. Un quadro, original del celebrat pintor català D. Lluís Graner, ofert per son autor al millor treball en prosa de tema lliure.

Las bases del concurs són las següents:

Las composicions dèuen enviarse al Secretari del Jurat, Montessió, 10, principal, abans del dia 1 de Novembre, y en la forma que l'ús ha establert per aquesta classe de certámens.

L'acte solemne de la distribució de premis s'anunciarà oportunament.

Las composicions premiadas quedarán de propietat de la Revista durant un any.

Formarán lo Jurat calificador los Srs. Emili Vilanova, Marián Vayreda, Alexandre de Riquer, Claudi Planares y Font, Lluís Bartrina y Joseph Carner, secretari.

Pera que nostres lectors sàpiguan a quin objecte se refereixen los cartells fixats en los carrers de nostra ciutat ab lo nom de *Diorama animat*, copièm lo següent de nostre benvolgut confrare barceloní *La Renaixensa* del 3 del present mes:

«*Diorama animat*. En un magnífich local de la plassa del Bonsuccès, en lo quin s'hi están fent grans treballs d'ornamentació d'un stil dit modernista, molt delicat, s'inaugurà dintre pochs días un espectacle que creyèm ha de cridar molt l'atenció per la novetat y riüesa ab que serà presentat.

Consisteix aquest en la exhibició d'una sèrie de quadros que baix lo títol de *Diorama animat*, causarán a l'espectador l'ilusió de que està presenciant una escena real.

Las figuretes que surten en cada quadro, encara que molt petitas, seràn de diferents mides pera que'l conjunt, resulti d'una perspectiva exacta.

Las figures seràn totas de moviment essent aquest independent pera cada una, gràcies á un enginyós mecanisme.

L'iluminació serà elèctrica, de tots colors, aplicada segons los avensos mes moderns.

La direcció del decorat va á càrrec de l'intelligent y molt entès pintor es-cenògraf, en Salvador Alarma.

La setmana entrant serà general la brema en los pobles del camp.

Desgraciadament la cullita serà curtissima, no compensant los prèus la disminució d'aquella.

Elegantment imprès en català hem rebut lo programa de las festas ab que solemniarà la Vila de l'Arbós la diada de llurs patròns Sant Julià y Màrtirs, en los días 6, 7, 8 y 9 del present mes.

Veyèm ab gust que cada dia són més los pobles qu'usan nostre hermosa llengua, pera programes de festas y demés actes.

A petició de moltes famílies se posarà en escena en la floreixent societat «Niu Artístich Recreatiu», la xistosa comèdia catalana «Un benevit del Cabàs» y la bonica sarsuela «El gorró frigio».

La Junta de dita Societat, animada dels millors desitjos pera complaire a las nombrosas famílies que assisteixen a la mateixa, no reparant en gastos y sacrificis, té'l projecte de posar en escena próximament, ab gran aparato y luxosas decoracions, la gran sarsuela «El Barquillero».

Molt nos complau poguer donar aquesta notícia y desitjèm que sigui un èxit, no desmereixent en rès la execució de dita sarsuela.

La festa, com de costum, acabarà ab un lluhit ball en obsequi a las seyyoretas.

Pera demà dilluns, diada de la Mare de Déu, hi haurà un lluhit ball de societat.

La Lliga Catalanista de Girona ha tingut l'atenció de convidarnos al meeting Catalanista que d'accord ab distingidas personalitats y ab lo concurs d'eloquents oradors ha organitzat per avuy á las quatre de la tarda a la Plassa pública de Borrassà.

Agrahírem la deferència y hi estarèm degudament representats.

Hem rebut l'últim número de l'important revista *Gent Jove*, contenint lo següent interessant

Sumari: Crònica, pel Doctor Pun-sèm.—Agraïment, per Plàcitat Vidal Rossich.—Quèntos á Mimí, per Francesc Olives y Simó.—Caminant, per Anton Isern Arnau.—Los neo-bohemis, per I. Bò y Singla.—Amoroses, per R. H. M.—Desenganyi, per Joseph M. Rivas Monfar.—Matinal, per Enrich Sanchez Catalá.—Prosa y poesia, per R. Homedes Mundo.—Amorosa, per Albert Albert.—Una excursió a Santas Creus, per Bernabé Martí y Bofarull.—Barcarola, per Ramonet del Cafè.—Recort, per Jesús Gisbal.—Intima, per Manel Castellà.—Carta de fòra.—Notas de teatres.—Novas y vellas y Passatemps.

Las bases del concurs són las següents:

Las composicions dèuen enviarse al Secretari del Jurat, Montessió, 10, principal, abans del dia 1 de Novembre, y en la forma que l'ús ha establert per aquesta classe de certámens.

L'acte solemne de la distribució de premis s'anunciarà oportunament.

Las composicions premiadas quedarán de propietat de la Revista durant un any.

Formarán lo Jurat calificador los Srs. Emili Vilanova, Marián Vayreda, Alexandre de Riquer, Claudi Planares y Font, Lluís Bartrina y Joseph Carner, secretari.

Pera que nostres lectors sàpiguan a quin objecte se refereixen los cartells fixats en los carrers de nostra ciutat ab lo nom de *Diorama animat*, copièm lo següent de nostre benvolgut confrare barceloní *La Renaixensa* del 3 del present mes:

«*Diorama animat*. En un magnífich local de la plassa del Bonsuccès, en lo quin s'hi están fent grans treballs d'ornamentació d'un stil dit modernista, molt delicat, s'inaugurà dintre pochs días un espectacle que creyèm ha de cridar molt l'atenció per la novetat y riüesa ab que serà presentat.

Consisteix aquest en la exhibició d'una sèrie de quadros que baix lo títol de *Diorama animat*, causarán a l'espectador l'ilusió de que està presenciant una escena real.

Informarà D. Tomás Ramón.

Rebolledo, 14, magatzem.

TIP. DE FRANCESCH SUGRÀNES, COMTE DE RIUS, 9.

SVENSKA LLOYD

LÍNIA DE VAPORS DE LLOYD SUECH DE GOTHEMBURG
SERTEX BI-MENSUAL ENTRE TARRAGONA Y LOS PORTS ESCANDINAVOS

Lo vapor suech *Italia* sortirà lo dia 9 de Setembre, admetent, càrrega pera Marsella, Gotemburg, Copenhagen, Estocmol, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrkping, Gefle, Sundsvall Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia.

Lo despatxan sos agents Srs. Boada germans.

Companyia Valenciana de Navegació

Línia regular de grans y ràpits vapors ENTRE

Espanya, França è Italia

Vapors de la Companyia

Sagunto, Alcira, Játiva, Grau, Martos, Cabañal y Denia

Sortidas fixes y setmanals del port de Tarragona, directament pera Marsella y Génova los dimars de cada setmana.

Pera Niza, Porto Marzio, Onglia y Liorna los dimars de cada quinzena.

Pera Valencia, Alacant, Almeria, Málaga, Algeciras, Cadiz y Huelva los dijous de cada setmana.

Directament pera New-York, Nàpoli, Bari, Siracusa, Messina, Catania, Palermo, Cagliari, Venecia, Malta, Triest, Fiume, Odessa, Braila, Galata, Alexandria, Port-Said, Suez, Aden, Bombay, Singapore, Hong-Kong, ab transbordo á Génova.

S'admet passatge y càrrega á nolis reduits.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

S'admet càrrega ab nolis seguit y coneixement directe pera New-York.

Xarop de hipofosfits CLIMENT

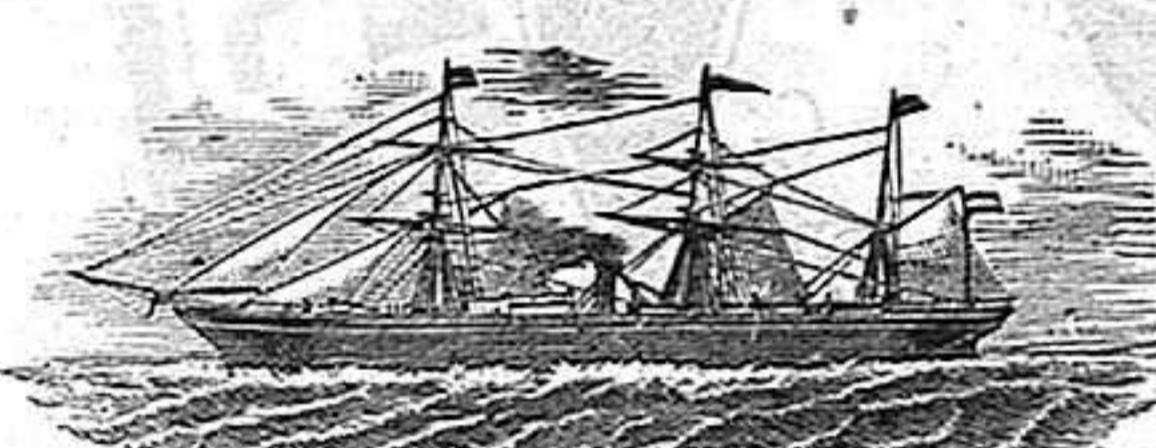
La llegitima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrofulacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. —Dr. Siloniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthénia** presents a la meva clínica a causa d'affeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de les viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. —Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegitima **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Ovi Lecitina Giol

Serveys de la Companyia Trasatlàntica
DE
BARCELONA

Línies de Cuba y Méjich.—SERVEY DEL NORTE.—Lo dia 16 de Setembre sortirà de Bilbao lo 19 de Santander y'l 20 de Coruña, lo vapor **Alfonso XIII** directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera litorals de Cuba y pera Costa Firma y Pacífich, ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colòmbia, y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, també ab trasbord a Habana.

SERVEY DEL MEDITERRANI.—Lo dia 26 de Setembre sortirà de Barcelona, y'l 30 de Cadiz, lo vapor **Montserrat** directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units i litorals de Cuba. També s'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata, ab trasbord a Habana.

Línies de Venezuela-Colòmbia.—Lo dia 11 de Setembre sortirà de Barcelona, y'l 13 de Málaga y el 15 de Cadiz lo vapor **Manuel Calvo** directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, Sabanilla Puerto Cabello y La Guayra, admitem passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina el ferro-carril de Panamá ab les companyias de navegació del Pacífich pera qual port admets passatge y càrrega ab billets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge y càrrega pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris, ab trasbord a Habana.

Línies de Filipíns.—Lo dia 13 de Setembre sortirà de Barcelona, havent fet les escalas intermitjas, lo vapor **Antonio Lopez** directament pera Port-Said, Suez, Aden, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa oriental de Africa, de la India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línies de Buenos Aires.—Lo dia 2 de Setembre sortirà de Barcelona, y'l 3 de Valencia, y'l 5 de Málaga y'l 7 de Cadiz lo vapor **Reina M. Cristina** directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires. Admet passatge y càrrega pera Rio Janeiro, Santos, Punta Arenas, (Chile), Coronel y Valparaíso, ab trasbord a Cadiz al vapor de la Línia del Brasil.

Línies de Canàries.—Lo dia 17 de Setembre sortirà de Barcelona y'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde** directament pera Casablanca, Mazagán, Las Palmas y Santa Cruz de Tenerife, y Santa Cruz de la Palma, retornant a Barcelona pera Santa Cruz de Tenerife, Cádiz, Málaga (facultativa), Alacant, y València.

Línies de Fernando Poó.—El dia 25 de Setembre sortirà de Barcelona y el 30 de Cadiz, el vapor **Larache** pera Fernando Poó, ab escalas en Casablanca, Mazagán y altres ports de la Costa occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Línies de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres.

Sortidas de Tanger: dimarts, dijous y dissabtes.

Pera més informes dirigir's a son agent **D. Emili Borrás**

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totes las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats. De venta en totes las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

Farmacia Plana
al costat de la antiga
CASA FIGUERAS
REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquisits d'origen.—Complet assortit de medicació pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygua minero-medicinal
TARRAGONA

Drogueria Plana
Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Rebollo 20
En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complet surtit de drogas, sulfat y primeras matèries pera abons ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca
TARRAGONA

TOTTHOM FOTÓGRAF
Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICHS
DE
SEBASTIA CARDONA

Trobarán los aficionats á la fotografia un assortit complet de cambras, trespeus, cubetas, prempses escorredoras, d'apòs d'auyga, esfumadors, calibres, fanals de varias formes, cartolinias, paper cristal Lumière, paper bromurat llorf, placas porcellanas, targetas postals sensibles, estereoscòpiques y vistes estereoscòpiques y bany viratge combinat.

Dipositor del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca "Tambaur".

Cambra instantanea. Llamp exprés
Periscope-Delta diafragma iris
Express minimum 6 1/2 per 9 ab 6 " 100 "

de campanya
instantanea Periscope-Delta (Stereoscòpica)

linch lo gust de participar a ma nombrosa clientela, que he rebut les cambras Stereoscòpiques (Deltacartouche) al projectat de poguer aplicar placas y películes. Premiada a l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que's troba en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més rápid, no s'altera ni taca.

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLÓZAGA, 9, TARRAGONA

Maquinaria agricola, industrial y vinicola

Completi assortit en ferreteria

Marceli Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanchez y C.^a, constructors d'arades y bògits pera ondas llauradas y demés màquines agrícoles.

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Rambla St. Joan, 50, 1.er

Tarragona, trimestre..... 1 pesseta

Fora..... 1 "

Extranjer..... 2 "

Número d'avuy..... 10 cér. is.

LO CAMP DE TARRAGONA

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escrofulacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas emulsions y reconstituyents se presenten per aquests cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa. —Dr. Siloniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthénia** presents a la meva clínica a causa d'affeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de les viscera abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats. —Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegitima **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Ovi

Lecitina

Giol

(Lecitina de rovell d'ou)

Tónic. Reconstituyent

Antineurasténich

BANYS MEDICINALS

AYGUAS DE MAR Y DOLSA

Pera las personas que sufreixen dolor reumàtic ó inflamatori, així com herpetisme y erupcions, se preparan uns banys compostos, especialitat de la casa, que donan excelents resultats, conforme ho acreden la sens nombre de personas que tots los anys se curan.

Fa més de 50 anys qu'està obert l'establiment, baix la direcció de sempre de sos mateixos amos y propietaris **senyors Sardà germans**, è indicats dits banys compostos, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital y de fora, lo qual creiem es garantia suficient pera les personnes que tingan à bé visitarlos, ab la seguritat qu'obtindran un prompte alivio en sus dolencias.

Banys de recreu en banyeras picas de marbre.

Carrers de Mar, 30 y Lleó, 48

TARRAGONA

La veritable propaganda

és farà usant tots los catalans l'inmillorable Paper de fumar CATALUNYA.

Lo Dr. J. Jordán

DENTISTA

Té l'honor d'offerir a sos nombrosos clients y al públic en general, lo **Gabinet Odontològich** que ab los millors avensos de la **Odontologia** moderna ha establert a

Barcelona, Passeig de Gracia, 4, 1.er (cantonada al carrer de Caspe, junt als teatres Tívoli y Novetats) y fentlos hi així mateix avinent que opera tots los dilluns a REUS en sa antiga clínica dental

Plaça de Prim, núm. 2, primer pis

DE LAS 9 DEL MATÍ Á LAS 5 DE LA TARDE

CLINICA DENTAL

La Joya del Centre Establiment de begudas

JOSEPH RIOLA

Tarragona.—22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22.—Tarragona

TEMPORADA D'ISTIU

Espumosos refreshs de taronja, plátano, vainilla, llimó, maduixa, etz., à 10 cent.

Cervesa fresca **Moritz**, rebuda diariament de la fàbrica.

Horxatas y xarops fins, nectars y demés begudas del temps.

Dipòsit de gel.—Vins y licors de les més acreditades marcas à preus econòmics.

Se serveix a domicili.

CERESA

de primera qualitat, se serveix à preus reduïts en l'acreditat establiment

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y preus econòmics.

Joan Ruiz y Porta

Procurador

Méndez Núñez, 16, 2.da—TARRAGONA

COGNAC MOULETTE

Quatre estrelles

20 anys depositat à Tarragona

(CARANTIT)

A 6 pessetas la botella

GRAN CAFÉ DE LAS SET PORTAS

Tarragona.—PLASSA OLÓZAGA, 10.—Tarragona

TELÉFONO NÚM. 15

CLINICA DENTAL

DE

D. FULGENCI AGUSTÍ ALEU

PROFESSOR-DENTISTA

Unió, 44, pral.—Tarragona

Curació prompta de les malalties de la boca y dents. Extraccions sense dolor.

Orificacions, empastaments y tota classe de obturacions.

Construcció de dents, dentaduras y aparells de totes classes y empleo de tots los anestèsics coneguts.

Forn de courer pá

Se'n ven un acreditat y ab tots los accesoris, situat en un punt cèntric de nostra ciutat.

Informarán en nostra administració.

D. Antoni Virgili y Oliva

ADVOCAT

ha trasladat lo seu despatx al carrer de Agosto, número 26, primer.

En Ramón Nolla y Martí

METGE Y CIRURGIÁ

Reb en consulta de 11 del matí a 4 de la tarda

Comte de Rius, 5, 2.da—TARRAGONA

Negoci lucratiu